

Valtuustoaloite perusoikeudet ja työrauha kuuluvat kaikille

Aluehallitus 24.06.2025 § 214

Valmistelija hallinnon asiantuntija Ella Sofia Aniranta, p. 040 506 5610

Selostus asiasta **Yleistä**

Aluevaltuuston 10.6.2025 kokouksessa jätettiin liitteenä oleva valtuustoaloite perusoikeudet ja työrauha kuuluvat kaikille (Sirpa Martins ja allekirjoittaneet).

Aluevaltuusto lähetti valtuustoaloitteen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta

hallintosääntö 143 §

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus Aluehallitus antaa valtuustoaloitteen edelleen ikääntyneiden ja vammaisten vastuualuejohtaja Tuija Koiviston, HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilän ja ikääntyneiden koti- ja asumispalveluiden palvelujohtaja Maarit Raappanan valmisteltavaksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tauko ajalla 17.02-17.06.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 13.11.2025 § 65
1108/00.05.01/2025

Valmistelija vastuualuejohtaja Tuija Koivisto, p.040 513 5821
palvelujohtaja Maarit Raappana, p. 050 311 9005
Hr-johtaja Eija Heikkilä, p. 050 567 9972

Selostus asiasta **Yleistä**

Valtuutettu Sirpa Martins ja allekirjoittaneet ovat jättäneet 10.6.2025 valtuustoaloitteen Perusoikeudet ja työrauha kuuluu kaikille. Aluevaltuusto lähetti valtuustoaloitteen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Aluehallitus antoi päätöksellään 24.6.2025 § 214 valtuustoaloitteen edelleen ikääntyneiden ja vammaisten vastuualuejohtaja Tuija Koiviston, HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilän ja ikääntyneiden koti- ja asumispalveluiden palvelujohtaja Maarit Raappanan valmisteltavaksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Keski-Suomen hyvinvointialueen vuoden 2025 talous on koko vuoden tulosenrusteen mukaan toteutumassa 80,8 miljoonaa euroa alijäämäisenä, mikä on 6,6 miljoonaa euroa heikompi tulos kuin muutetussa talousarviossa. Alijäämän minimoimiseksi aluehallitus on antanut koko hyvinvointialuetta koskevat talouden sopeutusohjeet, jotka koskevat kaikkia työntekijöitä, esihenkilöitä ja kustannuspaikkoja riippumatta käytettävissä olevista määrärahoista. Lisäksi aluehallitus on 12.8.2025 § 222 päättänyt talouden sopeuttamistoimena koko henkilöstön lomauttamisesta 1–8 päiväksi loppuvuoden 2025 aikana.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että vanhustyön hoitajamitoitus palautetaan takaisin hoidon tarvetta vastaavalle tasolle. Henkilöstömitoituksen osalta Keski-Suomen hyvinvointialueella noudatetaan vanhuspalvelulakia (980/2012) ja sen mukaisia henkilöstömitoitussäädöksiä. Lainsäädäntöön perustuva vähimmäismitoitus oli 1.1.2025 alkaen 0,6, kun aiempi väliaikainen mitoitus 0,65 poistui. Lainmuutoksen tavoitteena oli tasapainottaa julkista taloutta, ja sen seurauksena hyvinvointialueiden rahoitusta vähennettiin merkittävästi.

Hyvinvointialue on ennakoinut muutoksen siten, että käytännön mitoitus ei alittaisi 0,62:ta, mikä takaa riittävän henkilöstömäärän myös poissaolojen aikana. Mitoitus arvioidaan yksikkökohtaisesti RAI-arviointimenetelmän avulla asukkaiden hoitoisuuden ja palvelutarpeen perusteella. Syksyn 2024 seurannan mukaan suurimmassa osassa yksiköitä mitoitus on ylittänyt lainsäädännön vähimmäisvaatimuksen, ja henkilöstöresurssien riittävyys on ollut asianmukainen.

Henkilöstömitoitusten ja työvuorosuunnittelun toteutumista seurataan säännöllisesti Titania-järjestelmän ja omavalvontayksikön kautta. Laatu- ja omavalvontaseurannassa ei ole havaittu poikkeamia, jotka liittyisivät henkilöstömitoituksen alittumiseen.

Työhyvinvoinnin tukemiseksi on tehty riskienarviointia ja psykososiaalisen kuormituksen tarkastelua Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa. Tulosten pohjalta laaditaan alkuvuodesta 2026 toimenpidesuunnitelma, jolla vahvistetaan henkilöstön työssä jaksamista ja työrauhaa.

Hyvinvointialueen vaikea taloudellinen tilanne ja valtakunnalliset linjaukset rajaavat paikallista päätösvaltaa. Palvelualueiden tehtävänä on toteuttaa toimenpiteitä, jotka mahdollistavat talouden tasapainottamisen ja palvelujen laadun säilyttämisen lainsäädännön mukaisesti.

Keski-Suomen hyvinvointialueen henkilöstömitoitusta koskevissa ratkaisuissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja sosiaali- ja terveystministeriön linjauksia.

Hyvinvointialueen taloustilanne edellyttää tällä hetkellä erityisen tarkkaa taloudenhallintaa sekä valtakunnallisiin muutoksiin perustuvia sopeutustoimia, joiden yhteydessä henkilöstömitoitukset on tarkasteltu lakien ja asiakkaiden palvelutarpeiden mukaisesti.

Nykyiset henkilöstöresursoinnin ja työhyvinvoinnin tukemisen käytännöt täyttävät lainsäädännön vaatimukset huomioiden taloudellisen tilanteen asettamat reunaehdot. Koska vastuu- ja palvelualueen kuluista merkittävä osa on henkilöstön työpanoksen käyttämisestä, on siten henkilöstökulujen tarkka laskenta välttämätöntä nykyisessä tilanteessa. Henkilöstön tukemista muutoksessa on lisätty esihenkilöstön muutosjohtamiseen liittyvällä johtamiskoulutuksella, jota koskeva osaaminen on välttämätöntä

tarvittavien uudistamisten ja talouden johtamisen vaatimusten läpiviemisessä.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Esittelijä	Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu
Päätösehdotus	Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta merkitsee aloitevastauksen tiedoksi ja esittää aluehallitukselle aloitevastauksen viemistä aluevaltuuston käsiteltäväksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.